

ID-DAWL

MEJJU 2026

WWW.AHMADIYYA.MT

NUMRU 101

**“Aghmlu l-paċi bejn hutkom, u żommu
f’mohhkomm id-dmir tagħkom lejn Alla,
biex forsi tiksbu l-hniena.”**

Laqgħa
fil-Palazz

Is-Sistema
tal-Kalifat

Konnessjoni
ma' Alla

Il-Paradoss
Diġitali

Laqgħa inter-religjuża fil-Palazz

Imam Laiq Ahmed Atif

President Ahmadiyya Muslim Jamaat Malta

L-Eċċellenza Tagħha Myriam Spiteri Debono, President ta' Malta, laqgħet rappreżentanti ta' religjonijiet u twemmin differenti li jinsabu f'Malta fil-Palazz ta' Sant'Anton, għal avveniment bejn religjonijiet li ċcelebra u ppromwova d-djalogu, ir-rispett u l-għaqda.

Fil-messaġġ tagħha lil dawk preżenti, l-Eċċellenza Tagħha Myriam Spiteri Debono tkellmet dwar ir-rwol tar-religjonijiet differenti bhala għodda komuni għall-paċi u l-armonija.

“Ir-religjonijiet ewlenin għandhom prinċipji bażiċi simili; jaqsmu bejniethom diversi prinċipji u tagħlim etiku dwar il-paċi, l-inkluzjoni, u d-dinjità li kull bniedem għandu minn dejjem.”

Dan l-avveniment gie organizzat mill-Professur John Anthony Berry, Professur tat-Teologija Fundamentali u Dommatika fl-Università ta' Malta, u sar flimkien mal-Konferenza Internazzjonali dwar ir-Religjon u s-Socjeta'.

F'isem il-Komunita' Ahmadiyya Musulmana Malta, il-President tal-Komunita', l-Imam Laiq Ahmed Atif, tkellem dwar il-htiega għall-armonija bejn ir-religjonijiet u qal:

ID-DAWL

MEJJU 2026 – Numru 101 – Pubblikazzjoni ta'
AHMADIYYA MUSLIM JAMAAT MALTA

Mob: 79 655 255 | Tel: 21 655 255

Email: amjmalta@gmail.com

www.ahmadiyyamalta.org

INDEX

Interfaith event at Palace	02
The system of Khilafat	04
Connection with God	05
Peace of mind	06
The digital paradox	08

Assalam-O-Alaikum – il-paċi tkun magħkom ilkoll. Djalogu sinifikanti bejn ir-religjonijiet huwa essenzjali għall-paċi, għax ir-religjon għadha forza qawwija għal bidla pożittiva. Il-Koran Imqaddes jiddeskrivi wiehed mill-attributi ta' Alla bħala *As-Salaam* — is-Sors tal-paċi kollha.

Il-Koran Imqaddes jistieden lin-Nies tal-Ktieb u, fil-fatt, lin-nies ta' kull twemmin, lejn prinċipju komuni li jgħaqqadna għall-armonija u l-paċi bejn ir-religjonijiet: jiġifieri li nemmnu f'Alla li Jista' Kollox, l-Aktar Grazzjuż u Dak li Dejjem Juri Ħniena; u li naqdu lill-umanità. Il-Koran Imqaddes (3:65) jgħid: **“Ghid (*Muhammad*): ‘O Nies tal-Ktieb (*Lhud u Nsara*), ejjew (*naslu*) għal kelma sewwa bejnna u bejnkomm – li nqimu lil hadd hlief lil Alla, u li ma naghtuh l-ebda sieheb, u ma neħdux sidien minn fostna, minflok lil Alla.”**

It-tislima Iżlamika – *Assalam-O-Alaikum*, li għedt fil-bidu, hija wkoll messagg ta' paċi, rieda tajba u fratellanza. Il-Koran Imqaddes jgħid: **“Verament, dawkk kollha li jemmu huma ahwa. Għalhekk aghmlu l-paċi bejn hutkom, u zommu f'mohħkom id-dmir tagħkom lejn Alla, biex forsi tiksbu l-ħniena.”** (Il-Koran Imqaddes, 49:11)

Fil-qosor, il-motto tal-Komunità Ahmadiyya Musulmana – li jirrifletti l-ispiritu veru tat-tagħlim Iżlamiku – iservi bħala prinċipju ta' gwida biex inrawmu fratellanza universali u paċi dejjiema, u dan huwa: **Imhabba għal Kulhadd, Mibegħda għal Hadd.**

Il-filosofija wara s-sistema tal-Kalifat

Faisal Mohammed Zakari, BA, MBA, MSc

It-terminu “Kalifat jew Khilafat” ifisser suċċessjoni, u l-Kalif jew Khalifa huwa suċċessur ta’ Profeta ta’ Alla li l-għan tiegħu huwa li jkompli sat-tmiem il-ħidma ta’ riforma u taħriġ morali li nbdiel mill-Profeta. Il-komunità tas-segwaċi ta’ Profeta ta’ Alla tkompli tkabbar il-fidi u l-prattiki tagħha taħt il-barka tal-istituzzjoni tal-Kalifat sakemm Alla jrid. Fi kliem iehor, is-sistema Iżlamika ta’ tmexxija tissejjah “Kalifat” (suċċessjoni).

Fid-dinja Musulmana illum, il-Komunità Ahmadiyya Musulmana biss hija mbierka b’din is-sistema divina ta’ tmexxija. Hija sistema li ssahħah il-moralità tagħna, tgħaqqadna, tagħtina l-paċi li għandna bżonn, tiggwidana biex naqdu lill-umanità u tressaqna eqreb lejn Alla kuljum.

Din mhix biss definizzjoni. Din hija r-realtà li ngħixu fiha. Illum, irrid naqsam magħkom il-filosofija wara din is-sistema sabiha. **Għaliex teżisti l-Kalifat?** X’inhu l-għerf li Alla poġġa fiha għalina?

Il-problema ewlenija: kif inżommu messagġ haj

Halluni nibda b’verità u mistoqsija sempliċi. Kull tagħlim kbir, kull messagġ sabiħ, kull religjon divina, tiffaċċja l-istess sfida wara li l-mexxej tagħha jmut. Meta għalliem kbir jew profeta jmut, x’jiġri mill-messagġ tiegħu? In-nies jinsew. In-nies jibdlu l-kliem. In-nies jibdew jiġġieldu bejniethom. L-istorja hija mimlija eżempji. Tagħlim sabiħ jiġi fid-dinja, iżda wara li l-għalliem ikun telaq, is-segwaċi bil-mod il-mod jitilfu t-triq tagħhom. Din hija l-problema li l-Kalifat issolvi.

Alla, fil-ħniena infinita Tiegħu, jaf li l-bnedmin għandhom bżonn il-gwida. Mhux biss il-Koran Imqaddes. Mhux biss storja. Imma gwida ħajja u li tiegħu n-nifs. Xi hadd li jista’ jieħu l-messagġ tal-profeta u japplikah għal żminijiet godda, problemi godda u generazzjonijiet godda.

Għalhekk Alla stabbilixxa sistema msejha Kalifat. **Sistema fejn qaddej ġust, magħżul minn Alla u elett mill-komunità**, ikompli jipproteġi l-messaġġ, jiggwida lin-nies u jżomm il-lampa tixgħel b'mod qawwi.

Il-filosofija: konnessjoni hajja ma' Alla

Il-filosofija tal-Kalifat hija bbażata fuq idea sempliċi ħafna iżda qawwija: Alla mhuwiex sieket. Huwa ma waqafx jitkellem wara l-Qaddis Profeta Muhammad^{sa}. Huwa ma ħalliniex waħedna bil-Koran biss. Minflok, Huwa stabbilixxa sistema biex nifhmu l-Koran b'mod tajjeb.

Il-Kalif huwa dik il-gwida hajja. Huwa jieħu t-tagħlim etern tal-Koran u japplikah għall-problemi tal-lum. Huwa jgħidilna kif inkunu Musulmani tajbin f'dinja mimlija distrazzjonijiet. Huwa jwissina meta nkunu qed nitbiegħdu.

Il-filosofija tal-Kalifat hija sempliċi: permezz tal-Kalif, Alla jkompli jiggwidana, jispirana u jikkoreġina. Fis-sistema kollha, il-Kalif jipproteġi l-istess messaġġ tal-Profeta, jiggwida bl-istess imħabba u għerf, għax Alla jiggwida qalbu.

L-ghaqda

Filosofija oħra profonda wara l-Kalifat hija l-ghaqda. **Ahsbu f'mazz bsaten. Bastun wiehed jinkiser faċilment. Imma meta torbot hafna bsaten flimkien, hadd ma jista' jkissirhom.** Dik hija l-qawwa tal-ghaqda. Id-dinja Musulmana llum hija maqsuma f'mijiet ta' diviżjonijiet u gruppi. Kulhadd għandu l-Koran. Kulhadd jgħid li jsegwi lill-Qaddis Profeta Muḥammad^{sa}. Imma mingħajr mexxej ċentrali, ma jistgħux jaqblu. Jiġġieldu ma' xulxin. Saru dgħajfa.

Il-Kalifat hija l-habel ta' Alla li jgħaqqadna flimkien. Taħt Kalif wiehed, m'ahniex mifruxa. Ahna ġisem wiehed. Meta l-Kalif jitkellem, miljuni jisimghu. Meta jagħti direzzjoni, miljuni jsegwu. Ahna lkoll nitolbu wara Imam (mexxej) wiehed, dik hija s-saħħa, ahna ġisem wiehed, u ġisem magħqud jista' jikseb kollox. Dik hija l-ghaqda li tagħtina l-Kalifat.

Il-paċi tal-mohh: mill-biża' għas-sigurtà

Ahsbu fi żmien f'hajjtkom meta ma kellkomx mexxej. Forsi proġett ta' grupp mingħajr maniġer. Kulhadd jiġbed f'direzzjonijiet differenti. Hemm kaos. Hemm biża'. Se nirnexxu? Se nonqsu? Issa immaġinaw il-komunità kollha wara li profeta jmut. Il-biża' jkun kbir. X'se jiġri minna? Se nitilfu t-triq tagħna?

Il-Koran Imqaddes jgħidilna li wiehed mill-frott kbir tal-Kalifat huwa li Alla jibdel il-biża' f'paċi u sigurtà. Kif jiġri dan? Għax meta tkun taf li hemm Kalif li huwa ggwidat minn Alla, tieqaf tinkwieta. Tafda li hu se jmexxik b'mod korrett. Tafda li anke jekk tagħmel żball, hu jfakkrek u jġibek lura. Dik il-fiduċja tagħtik il-paċi. Dik il-paċi tippermettilek tiffoka fuq il-qima u s-servizz minflok fuq l-ansjetà.

Sistema ta' tfakkira kontinwa

Halluni naqsam biċċa oħra mill-filosofija. Il-bnedmin jinsew. Nafu x'inhu tajjeb, imma niżolqu. Insiru okkupati bid-dinja. Nibdew naqsmu l-kantunieri fit-talb tagħna. Insiru f'it għażżiena fil-karattru tagħna.

Alla jaf dan dwarna. Ghalhekk tana sistema ta' tfakkira kontinwa. Il-Kalif ifakkarna kull nhar ta' Ġimgħa. Ifakkarna fl-ittri tiegħu. Ifakkarna fid-diskorsi tiegħu. Jghid: Itolbu. Kunu onesti. Aqdu lill-oħrajn. Ikkontrollaw ir-rabja tagħkom. Uru ħniena mal-umanità kollha. Kunu qaddejja veri ta' Alla. **Dan mhuw iex kontroll. Din hija ħniena.** Għax mingħajr xi ħadd li jfakkarna, faċilment nitilfu t-triq tagħna. Il-Kalif huwa bħal missier li jieħu ħsiebna u għalliem għaref. Huwa ma jgħegħilniex. Imma bil-mod u b'qawwa jerga' jiġbidna lura lejn it-triq dritta kull meta nitbiegħdu.

Ir-rwol tagħna: mhux biss ubbidjenza, imma bidla

Issa, hawnhekk hemm l-aktar parti importanti tal-filosofija. **Il-Kalifat mhijiex dwar ubbidjenza għamja. Hija dwar bidla personali.** Il-Kalif jurina t-triq. Imma aħna rridu nimxu. Huwa jagħtina d-dawl. Imma aħna rridu nifthu għajnejna.

Il-Messija Mwiegħed^{as}, il-Fundatur tal-Komunità Ahmadiyya, qal li l-*Bai'at* (aċċettazzjoni) hija biss żerriegħa. Iż-żerriegħa ma tistax issir frott jekk il-ħamrija ma tkunx ippreparata, mogħtija l-ilma u kkurata. Dan ifisser li rridu naħdmu fuqna nfusna. Irridu nitolbu. Irridu niġġieldu kontra d-drawwiet ħżiena tagħna. Irridu nissagrifikaw.

Meta niehdu dan l-eżempju; il-barka tal-Kalifat hija bħal rih taht il-ġwienah ta' għasfur. Jekk l-għasfur ma jcaqlaqx il-ġwienah tiegħu, ir-rih ma jagħmel xejn. Imma meta l-għasfur itir fid-direzzjoni t-tajba, ir-rih iġorru 'l bogħod u malajr. Bl-istess mod, meta tipprova ssegwi l-kmand ta' Alla, il-barkiet tal-Kalifat jimbuttawk 'il quddiem aktar malajr milli qatt tista' timxi wahdek.

Konkluzjoni

Il-filosofija tal-Kalifat hija sempliċi. Hija l-mod ta' Alla kif iżomm il-messaġġ Tiegħu ħaj. Hija l-mod Tiegħu kif iżommna magħqudin. Hija l-mod Tiegħu kif jagħtina l-paċi. Hija l-mod Tiegħu kif kontinwament ifakkarna biex inkunu aħjar u fuq kollox hija mod kif tressaqna eqreb lejn Alla l-Ħanin.

Il-paradoss digitali ta' zmienna

Rauf Babar, Accountant Professionali

Nghixu fi zmien li spiss jiġi deskritt bħala villaġġ globali. Bi klikk waħda biss, nistgħu nilhqu lil xi hadd fuq in-naħa l-oħra tad-dinja, naqsmu aħbarijiet mill-ewwel, u nibqgħu f'kuntatt matul il-ġurnata kollha. Madankollu, b'mod paradossali, ħafna minna jhossuhom aktar iżolati minn qatt qabel. **Il-konnessjoni żdiedet, iżda l-attenzjoni u l-empatija naqsu bil-mod u fis-skiet.**

Il-Qaddis Profeta Muḥammad (il-paċi tkun fuqu) għalliem prinċipju morali profond li għadu jitkellem b'mod ċar fi zmienna: **“Mhuwiex jemmen dak li l-istonku tiegħu huwa mimli waqt li l-ġar tiegħu jkun bil-ġuħ.”** Dan il-kliem mhux biss dwar il-ġuħ fiżiku, iżda dwar l-għarfien. Wiehed ma jistax jieħu ħsieb il-bżonnijiet tal-ġar tiegħu mingħajr ma l-ewwel jinnotahom. Ir-responsabbiltà tibda billi nkunu preżenti.

Madankollu, fil-kultura digitali tal-lum, il-preżenza spiss tiġi ssagrifikata. Aħna niskrolljaw fuq il-midja soċjali, nirreaġixxu għal postijiet, u nfasslu bir-reqqa l-immagni tagħna online. Anke meta nkunu bilqiegħda flimkien, spiss inkunu aktar iffukati fuq il-mobajls tagħna milli fuq dawk ta' hdejna. Ħafna drabi, inkunu aktar imħassba dwar kif mument se jidher online milli dwar li verament ngħixuh. L-imġiba tal-Profeta stess toffri kuntrast qawwi. Jingħad li meta xi hadd kien joqgħod mal-Messaġġier ta' Alla, huwa kien idur kompletament lejha u jisma' b'attenzjoni. Dan il-ġest sempliċi jgħallimna lezzjoni qawwija: **li nagħtu l-attenzjoni kollha tagħna lil xi hadd, huwa att ta' rispett, dinjità u kura.**

Dan huwa l-paradoss digitali ta' zmienna. Filwaqt li nistgħu nilhqu lid-dinja, nirriskjaw li ma nagħtux kas tal-ġar li għandna hdejna. Forsi dak li għandna bżonn l-aktar illum mhuwiex aktar konnessjoni, iżda l-kuraġġ li nwarrbu l-apparat u nerġġu niskopru l-preżenza tal-bniedem li għandna quddiemna.

IMHABBA GHAL KULHADD - MIBEGHDA GHAL HADD

“ID-DAWL” (The Light) is a Maltese magazine published
by the Ahmadiyya Muslim Jamaat Malta.

amjmalta@gmail.com
www.ahmadiyya.mt